מעשיות בעם רבינו

גליון 304

חיי שרה תשפ"ז

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

לְבַקֵּשׁ עַל כָּל דָּבָר

הַיְלָדִים שֶׁאָבְדוּ בַּיַּעַר נִשְׁאֲרוּ לְבַד לְלֹא אֹכֶל. בְּתוֹךְ כָּךְ בָּא אֲלֵיהֶם אִישׁ אֶחָד קַבְּצָן נוֹשֵׂא שַׂקִּים עִם לֶחֶם. וְהִתְקָרְבוּ אֵלָיו וְנָתַן לָהֶם לֶאֱכֹל מֵהַלֶּחֶם. וּבִקְּשׁוּ שֶׁיַּקַּח אוֹתָם וְלֹא רָצָה. לְפֶתַע רָאוּ שֶׁהוּא עִוֵּר, וּבֵרֵךְ אוֹתָם שֶׁיִּהְיוּ זְקֵנִים כְּמוֹתוֹ וְהִשְׁאִיר לָהֶם עוֹד אֹכֶל וְהָלַךְ לוֹ.

לְאַחַר מִכֵּן בָּאוּ לָעִיר וְהֵחֵלּוּ לֶאֱסֹף כֶּסֶף. עַד שֶׁשִּׁדְּכוּ אוֹתָם אֶחָד עִם הַשֵּׁנִי הַזָּכָר עִם הַנְּקֵבָה. וּמָצְאוּ בּוֹר וְעָשׂוּ שָׁם חֲתֻנָּה. בְּתוֹךְ הַחֲתֻנָּה, בְּעֵת שֶׁהָיוּ שְׂמֵחִים, הִתְחִילוּ לִזְכֹּר אֶת הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהִיוֹתָם בַּיַּעַר, וְהָיוּ מִתְנַעְגְּעִים מְאֹד אֵיךְ לוֹקְחִים לְכָאן אֶת הַבֶּעטְלִיר הָרִאשׁוֹן הָעִוֵּר. וְתֵכֶף וּמִיָּד, בְּתוֹךְ שֶׁהָיוּ מִתְנַעְגְּעִים אֵלָיו, עָנָה וְאָמַר: "הִנֵּה בָּאתִי אֶצְלְכֶם עַל הַחֲתֻנָּה".

בָּעִיר סִימְפְרוֹפּוֹל שֶׁבְּאוּקְרָאִינָה קַיֶּמֶת קְהִלָּה יְהוּדִית קְטַנָּה. בֵּינֵיהֶם רַבִּים שֶׁהִתְקָרְבוּ לְחֵיק הַיַּהֲדוּת, וְהֵחֵלּוּ לִשְׁמֹר מִצְוֹת וְלִצְעֹד בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. ר' שֶׁבַח, יְהוּדִי מְבֻגָּר תַּלְמִיד חָכָם וּבַעַל הַדְּרַת פָּנִים, נִשְׁלַח לָדוּר שָׁם לְמֶשֶׁךְ שָׁנָתַיִם עַל מְנָת לְחַזֵּק אֶת הַקְּהִלָּה וּלְהַדְרִיכָם בְּדַרְכֵי הַהֲלָכָה. ר' שֶׁבַח יָדַע לִפְסֹק הֲלָכוֹת וְאַף לְהַכְרִיעַ עַל שְׁאֵלוֹת מֻרְכָּבוֹת.

יְהוּדֵי הַקְּהִלָּה שָׂמְחוּ בְּבוֹאוֹ וְאָכֵן קַרְנָהּ שֶׁל הַקְּהִלָּה הִתְרוֹמְמָה בְּהִתְקָרְבָם לְצוּר מַחֲצַבְתָּם בְּתוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם.

אַלֶּכְסַנְדֶּר נֶכְדּוֹ שֶׁל ר' שֶׁבַח, הִתְנַעְגֵּעַ מְאֹד לִרְאוֹת אֶת סָבוֹ. שֶׁכֵּן בְּכָל שַׁבָּת הָיָה רוֹאֶה אוֹתוֹ. וְכָעֵת חָלַף זְמַן רַב בְּלִי שֶׁרָאָה אֶת פָּנָיו הַמְּאִירוֹת. לִקְרַאת יוֹם הַבַּר-מִצְוָה שֶׁל אָחִיו הַגָּדוֹל שֶׁל אַלֶּכְסַנְדֶּר, הִגִּיעַ ר' שֶׁבַח לְאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ לִשְׁהוֹת בָּהּ מִסְפַּר יָמִים.

אַלֶּכְסַנְדֶּר שָׂמַח עַל הַהִזְדַּמְּנוּת וְהִתְיַשֵּׁב בָּעֶרֶב לִלְמֹד עִם סָבוֹ סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת. "יֵשׁ לִי שְׁאֵלָה" אָמַר אַלֶּכְסַנְדֶּר. "נוּ בֹּא נִשְׁמַע" הֵשִׁיב ר' שֶׁבַח. "מַדּוּעַ הִתְנַעְגְּעוּ הַיְלָדִים בְּעֵת חֲתֻנָּתָם אֶל הַלֶּחֶם שֶׁהָיָה לָהֶם בַּיַּעַר, הֲרֵי כְּעֵת הָיָה לָהֶם בָּשָׂר וְלֶחֶם? וְעוֹד קָשֶׁה לִי: אִם כְּבָר הָיָה הַבֶּעטְלִיר בַּחֲתֻנָּה, מַדּוּעַ לֹא הֵרְאָה עַצְמוֹ מִיָּד?"

"אָשִׁיב לְךָ נֶכְדִּי הַיָּקָר: הַלֶּחֶם שֶׁל הַיַּעַר הוּא הַלֶּחֶם שֶׁל הַצַּדִּיק הַבֶּעטְלִיר, רְצוֹנָם הָיָה לְוַתֵּר עַל כָּל סוּג אֹכֶל אַחֵר לְטוֹבַת הַמַּאֲכָל שֶׁל הַצַּדִּיק. כְּכָל שֶׁיֵּשׁ לָנוּ מַאֲכָלִים גַּשְׁמִיִּים, עָלֵינוּ כָּל הַיּוֹם לְהִתְגַּעְגֵּעַ לְמַאֲכָלֵי הַצַּדִּיק, הָאֹכֶל שֶׁל הַצַּדִּיק הוּא הַדִּבּוּרִים הַנִּפְלָאִים שֶׁמְּעוֹרֵר אוֹתָנוּ לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם. זֶה הַלֶּחֶם הָאֲמִתִּי!

וְכֵן עָלֶיךָ לָדַעַת כִּי עַל כָּל דָּבָר עָלֵינוּ לְהִתְפַּלֵּל. הַבֶּעטְלִיר רָצָה שֶׁיִּתְגַּעְגְּעוּ אַחֲרָיו, שֶׁיִּכְסְפוּ אֵלָיו וְאָז הוּא הִתְגַּלָּה. כָּךְ תְּפִלָּה הַקּוֹדֶמֶת לְכָל דָּבָר, מְבִיאָה אִתָּהּ אוֹר וִישׁוּעָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי. הַבֶּעטְלִיר הִגִּיעַ רַק לְאַחַר שֶׁבִּקְּשׁוּ וְהִתְגַּעְגְּעוּ אַחֲרָיו, כָּךְ לוֹמְדִים אָנוּ. כְּעֵת הֵבַנְתָּ אַלֶּכְסַנְדֶּר אֵיךְ לוֹמְדִים סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת? בְּדֶרֶךְ שֶׁמִּכָּל פְּרָט בַּמַּעֲשֶׂה לוֹמְדִים אָנוּ דְּרָכִים וְעֵצוֹת אֶל תּוֹךְ הַחַיִּים שֶׁלָּנוּ".

סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מִשָּׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת

מַעֲשֶׂה י״ג – מִשְׁבְּעָה בָּעטְלָעְרס (3)

פַּעַם אֶחָד הָיָה יָרִיד גָּדוֹל בְּאֵיזֶה עִיר גְּדוֹלָה. וְהָלְכוּ לְשָׁם הַבָּעטְלֶירְשׁ, וְאֵלּוּ הַבָּנִים הָלְכוּ גַּם־כֵּן לְשָׁם.

וּבָא עַל דַּעַת הַבָּעטְלֶירְשׁ שֶׁיְּשַׂדְּכוּ אֶת אֵלּוּ שְׁנֵי הַבָּנִים, שֶׁיִּשְׂאוּ זֶה אֶת זוֹ. וְתֵכֶף שֶׁדִּבְּרוּ זֹאת קְצָת בָּעטְלֶירְשׁ, הוּטַב הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי כֻּלָּם, וְגָמְרוּ הַשִּׁדּוּךְ.

אֲבָל אֵיךְ עוֹשִׂין לָהֶם חֲתֻנָּה?! וְנִתְיַעֲצוּ. בַּאֲשֶׁר שֶׁבְּיוֹם פְּלוֹנִי יִהְיֶה סְעוּדָה שֶׁל יוֹם הֻלֶּדֶת הַמֶּלֶךְ, (שֶׁקּוֹרִין מִינִינֶ״ס),

וְיֵלְכוּ לְשָׁם כָּל הַבָּעטְלֶירְשׁ. **וּמִמַּה שֶׁיְּבַקְּשׁוּ לְעַצְמָן שָׁם, בָּשָׂר וְלֶחֶם, מִזֶּה יַעֲשׂוּ חֲתֻנָּה. וְכֵן הָיָה.**

וְהָלְכוּ לְשָׁם עַל הַמִּינִינֶ״ס כָּל הַבָּעטְלֶירְשׁ, וּבִקְּשׁוּ לָהֶם לֶחֶם וּבָשָׂר, וְגַם קִבְּצוּ מַה שֶּׁנִּשְׁתַּיֵּר מִן הַסְּעוּדָה בָּשָׂר וְלֶחֶם. (שֶׁקּוֹרִין קוֹלִיטְשׁ).

וְהָלְכוּ וְחָפְרוּ **בּוֹר גָּדוֹל שֶׁיִּהְיֶה מַחֲזִיק מֵאָה אֲנָשִׁים,** וְכִסּוּ אוֹתוֹ עִם קָנִים וְעָפָר וְזֶבֶל. וְנִכְנְסוּ לְשָׁם כֻּלָּם,

וְעָשׂוּ שָׁם **חֲתֻנָּה** לְאֵלּוּ הַבָּנִים הַנַּ״ל, וְהִכְנִיסוּ אוֹתָם לַחֻפָּה. וְהָיוּ שְׂמֵחִים שָׁם מְאֹד מְאֹד. וְגַם **הֶחָתָן וְהַכַּלָּה הָיוּ שְׂמֵחִים מְאֹד.**

וְהִתְחִילוּ לִזְכֹּר הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בִּהְיוֹתָם בַּיַּעַר. וְהָיוּ בּוֹכִים וְהָיוּ מִתְגַּעְגְּעִים מְאֹד: אֵיךְ לוֹקְחִין לְכָאן אֶת הַבָּעטְלֶיר הָרִאשׁוֹן הָעִוֵּר, שֶׁהֵבִיא לָנוּ לֶחֶם בַּיַּעַר?

וְתֵכֶף וּמִיָּד בְּתוֹךְ שֶׁהָיוּ מִתְגַּעְגְּעִים מְאֹד אַחֲרֵי הַבָּעטְלֶיר הָעִוֵּר, עָנָה וְאָמַר: הִנֵּנִי! הִנֵּה בָּאתִי אֶצְלְכֶם עַל הַחֲתֻנָּה. וַאֲנִי נוֹתֵן לָכֶם מַתָּנָה לַדְּרָשָׁה (שֶׁקּוֹרִין דְּרָשָׁה גִּישַׁאנְק), **שֶׁתִּהְיוּ זְקֵנִים כָּמוֹנִי!**

כִּי בִּתְחִלָּה בֵּרַכְתִּי אֶתְכֶם בָּזֶה, וְעַכְשָׁיו אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם זֹאת בְּמַתָּנָה גְּמוּרָה לַדְּרָשָׁה: שֶׁתִּחְיוּ חַיִּים אֲרֻכִּים כָּמוֹנִי. וְאַתֶּם סְבוּרִים שֶׁאֲנִי עִוֵּר? **אֵין אֲנִי עִוֵּר כְּלָל.** רַק שֶׁכָּל זְמַן הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, אֵינוֹ עוֹלֶה אֶצְלִי כְּהֶרֶף עַיִן.

(וְעַל כֵּן הוּא נִדְמֶה כְּעִוֵּר, כִּי אֵין לוֹ שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת כְּלָל עַל הָעוֹלָם, מֵאַחַר שֶׁכָּל זְמַן הָעוֹלָם אֵינוֹ עוֹלֶה אֶצְלוֹ כְּהֶרֶף עַיִן. וְעַל כֵּן אֵין שַׂיָּךְ אֶצְלוֹ הִסְתַּכְּלוּת וּרְאִיָּה בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל)

וַאֲנִי זָקֵן מְאֹד, וַעֲדַיִן אֲנִי יַנִּיק לְגַמְרֵי, (הַיְנוּ יוּנְ"ג) וְלֹא הִתְחַלְתִּי עֲדַיִן לְחָיוֹת כְּלָל. וְאַף עַל פִּי כֵן אֲנִי זָקֵן מְאֹד. וְלֹא אֲנִי בְּעַצְמִי אוֹמֵר זֹאת, רַק שֶׁיֵּשׁ לִי הַסְכָּמָה עַל זֶה מֵהַנָּשֶׁר הַגָּדוֹל. וַאֲסַפֵּר לָכֶם מַעֲשֶׂה: (כָּל זֶה הוּא דִּבְרֵי הָעִוֵּר הַנַּ"ל).

כִּי פַּעַם אַחַת הָלְכוּ אֲנָשִׁים בִּסְפִינוֹת הָרְבֵּה עַל הַיָּם. וּבָא רוּחַ סְעָרָה וְשִׁבֵּר אֶת הַסְּפִינוֹת, וְהָאֲנָשִׁים נִצְּלוּ. וּבָאוּ אֶל מִגְדָּל אֶחָד. וְעָלוּ אֶל הַמִּגְדָּל, וּמָצְאוּ שָׁם כָּל הַמַּאֲכָלִים וּמַשְׁקָאוֹת וּמַלְבּוּשִׁים, וְכָל מַה שֶּׁצְּרִיכִים. וְהָיָה שָׁם כָּל טוּב וְכָל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבָּעוֹלָם.

עָנוּ וְאָמְרוּ, שֶׁכָּל אֶחָד יְסַפֵּר מַעֲשֶׂה יִשָּׁנָה מַה שֶּׁהוּא זוֹכֵר מִזִּכָּרוֹן הָרִאשׁוֹן. הַיְנוּ מַה שֶּׁהוּא זוֹכֵר מֵעֵת שֶׁהִתְחִיל אֶצְלוֹ הַזִּכָּרוֹן. וְהָיוּ שָׁם זְקֵנִים וּנְעָרִים. וְהָיוּ מְכַבְּדִים אֶת הַזָּקֵן הַגָּדוֹל שֶׁבֵּינֵיהֶם שֶׁיְּסַפֵּר בְּתְחִלָּה.

עָנָה וְאָמַר: מָה אֲסַפֵּר לָכֶם, "אֲנִי זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁחָתְכוּ אֶת הַתַּפּוּחַ מִן הֶעָנָף". וְלֹא יָדַע שׁוּם אֶחָד מַה הוּא אוֹמֵר. אַךְ הָיוּ שָׁם חֲכָמִים, וְאָמְרוּ. בְּוַדַּאי זֹאת הִיא מַעֲשֶׂה יִשָּׁנָה מְאֹד, וְכִבְּדוּ אֶת הַשֵּׁנִי שֶׁיְּסַפֵּר.

עָנָה הַשֵּׁנִי שֶׁלֹּא הָיָה זָקֵן כְּמוֹ הָרִאשׁוֹן: זֹאת הִיא מַעֲשֶׂה יִשָּׁנָה?! (בִּלְשׁוֹן תֵּמַהּ) זֹאת הַמַּעֲשֶׂה אֲנִי זוֹכֵר גַּם־כֵּן, אֲבָל אֲנִי זוֹכֵר גַּם־כֵּן "כְּשֶׁהָיָה הַנֵּר דּוֹלֵק".

עָנוּ וְאָמְרוּ שָׁם: זֹאת הִיא מַעֲשֶׂה יִשָּׁנָה בְּיוֹתֵר מֵהָרִאשׁוֹנָה. וְהָיָה פֶּלֶא אֶצְלָם שֶׁזֶּה הַשֵּׁנִי, שֶׁהוּא יַנִּיק מֵהָרִאשׁוֹן, וְזוֹכֵר מַעֲשֶׂה יִשָּׁנָה יוֹתֵר מֵהָרִאשׁוֹן.

וְכִבְּדוּ אֶת הַשְּׁלִישִׁי שֶׁיְּסַפֵּר.

עָנָה וְאָמַר הַשְּׁלִישִׁי, שֶׁהָיָה יַנִּיק יוֹתֵר: אֲנִי זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁהִתְחִיל בִּנְיַן הַפְּרִי, דְּהַיְנוּ כְּשֶׁהִתְחִיל לְהִתְרַקֵּם הַפְּרִי עָנוּ וְאָמְרוּ: זֹאת הִיא מַעֲשֶׂה יִשָּׁנָה בְּיוֹתֵר.

עָנָה הָרְבִיעִי, שֶׁהָיָה יַנִּיק עוֹד יוֹתֵר: אֲנִי זוֹכֵר גַּם "כְּשֶׁהוֹלִיכוּ הַגַּרְעִין לִנְטֹעַ הַפְּרִי".

שם: _____

שאלות לחידודא

כמן עזאך:

מעשה י"ג משבעה בעטלערס (3)

א. איך היה אוכל לחתונה של אלו הבנים?
- ☐ בקשו לחם ובשר מסעודת יום הולדת של המלך
- ☐ ממה שנשתייר מסעודת יום הולדת של המלך
- ☐ שתי תשובות נכונות

ב. היכן היה החתונה של הבנים?
- ☐ באולם גדול
- ☐ בבית המדרש
- ☐ חפרו בור גדול שיהיה מחזיק מאה אנשים

ג. איזה מתנה נתן הבעטלער העֶוֶר לחתן כלה?
- ☐ בית מפואר
- ☐ שתחיו חיים ארוכים כמוני
- ☐ עשירות גדול

ד. למה היה הבעטלער נראה עֶוֶר?
- ☐ כי היה באמת עֶוֶר
- ☐ כי כבדו עיניו מזוקן
- ☐ כי אין לו שום הסתכלות כלל על העולם

ה. מה היה הבעטלער העֶוֶר זקן או יניק?
- ☐ זקן מאוד
- ☐ יניק לגמרי, ולא התחיל עדיין לחיות
- ☐ שתי התשובות נכונות

ו. מה סיפר הזקן הגדול במגדל על הזכרון שזוכר?
- ☐ כשחתכו את התפוח מן הענף
- ☐ כשהיה הנר דולק
- ☐ כשהתחיל בנין הפרי

ז. מה סיפר הזקן הרביעי על הזכרון שזוכר?
- ☐ כשהוליכו הגרעין לנטוע הפרי
- ☐ חכמים שהיו חושבים וממציאים את הגרעין
- ☐ הטעם של הפרי קודם שנכנס בתוך הפרי

ח. שאלת פכות: איפה פכרון יָשָׁן פכר הפקן השאיני?
- ☐ הריח של הפרי קודם שנכנס בפרי
- ☐ הארואה של הפרי קודם שנאשכה אל הפרי
- ☐ שתי התשובות נכונות

ט. האם למדת את המעשה השבוע?
- ☐ רציתי
- ☐ פעם
- ☐ פעמיים

בעומק המעשה

על מי נאמר ? - אֲנִי זָקֵן מְאֹד, ועל מי נאמר ? אֲנִי יַנִיק לָגַמְרֵי, ועל מי נאמר ? לֹא הִתְחַלְתִּי עֲדַיִן לִחְיוֹת כְּלָל

כמה פעמים רבינו מספר בסיפורי מעשיות על "חתונה" ?

כמה פעמים רבינו מספר בסיפורי מעשיות על "תפוח" ?

כמה פעמים רבינו מספר בסיפורי מעשיות על "ספינה" ?

תשובות על מעשה י"ג משבעה בעטלערס (2)

היכן עוד מוזכר בסיפורי מעשיות "ירידי" ? במעשה י"א בן מלך ובן שפחה שנתחלפו

באיזה מעשה מספר רבינו על "בן" ו"בת" שהיו בן "ארבע" שנים ? במעשה ה' בן מלך שהיה מאבנים טובות

כל הבעטלערס ברכו את הילדים שיהיו במותו - באיזה מן הבעטלערס מפרט רבינו איזה ברכה ברכם ? הבעטלער העור - שֶׁיִּהְיוּ זְקֵנִים כְּמוֹתוֹ

והלכו על כל השמחות ? איזה שמחות מפרט רבינו שהלכו ? עַל סְעוּדַת בְּרִית מִילָה וְעַל חֲתֻנּוֹת

דעם רבינ'ס מעשיות

למען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך

להיכנס להגרלה: בפקס - 1532-6519611 להודעות - 02-5345040 לקבלת הגליון באימייל - m025345040@gmail.com